

زندگی ایران

توسعه پایدار

دلنگرانی آشوراده برای فوک‌هایش

فرزاد علیزاده عضو‌ستاد مردمی نجات‌آشوراده کاسپین، فوک‌ها تنها پستانداران این بزرگ‌ترین دریاچه آب شور‌جهان هستند؛ از این رو، فوک خزری را شاید بتوان یکی از مهم‌ترین و شاخص‌ترین گونه‌های حیات وحش در جزیره آشوراده نامید. اما متأسفانه این گونه هم به‌واسطه اجرای طرح جدید گردشگری آشوراده به‌شدت در معرض خطر است، چراکه قرار است به‌زودی منطقه شنا و ماهیگیری، محدوده شنای بانوان و آقایان و پاتوق ساحلی در تنها زیستگاه فوک خزری احداث شود. فوک خزری، چندی پیش در فهرست سرخ IUCN از طبقه آسیب‌پذیر به طبقه در معرض انقراض منتقل شد و این به معنای وخیم شدن شرایط ادامه حیات این گونه است. بنا بر حساسیت شرایط زیست این گونه، مرکز تحقیقاتی درمانی فوک خزری در جزیره آشوراده تا این لحظه موفق شده ۸۲ فوک را نجات دهد و پس از درمان رهاسازی کند. این مرکز در تلاش است با فرهنگسازی و آموزش‌های لازم به بومیان سه استان شمالی کشور و همچنین ایجاد مرکزی در کشور قزاقستان، این گونه باارزش را از خطر انقراض نجات دهد. مساعد بودن شرایط محلی جزیره آشوراده به لحاظ برخورداری از قابلیت‌های پناهگاه حیات وحش، به‌ویژه خالی از سکنه بودن سواحل جزیره آشوراده و بکر بودن محیط طبیعی موجب شده تا این گونه جانوری با ارزش با این منطقه پناه آورد. از دلایل نابودی این گونه جانوری می‌توان صید بی‌رویه، آلودگی صنعتی و نفتی را برشمرد. ویلاسازی‌های بی‌رویه در راور جنوبی ساحل دریای خزر نیز که به تخریب زیستگاه این گونه منجر شده، از دیگر دلایل کم‌باروری و در نتیجه کاهش جمعیت فوک‌هاست.

طراح:بیژن گورانی

جدول شماره ۵۳۶۴

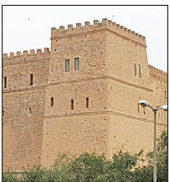
جدول عادی

افقی: (۱) اندیشه باطل- همسایه کنیا و اتیوپی- خاندان (۲) بسیاری بی‌رحم و سنگدل- لقب حضرت آدم(ع) (۳) ربه- از اسباب توزین- شعری مرکب از چهار مصراع (۴) لگام- از تیم‌های فوتبال باشگاهی ایتالیا- باری‌دهنده (۵) روکش- خدمتکار- علامت زیر حرف (۶) نوعی کبک- مهربان- میل به غذا(۷) اتومبیل- جداکردن چیزی از يك حكم کلی- دوتا نون (۸) اتیان- میکروپ کراز(۹) نفس بلند- قطر داخلی دهانه لوله تفنگ- میوه تابستانی (۱۰) بیگانگان- داد و فریاد- ضمیر متکلم وحده (۱۱) دستگاه تولید آب سرد برای سیستم‌های تهویه مطبوع- عطرهمایه- شهرنشینی (۱۲) درس خوانده - افزونی- فرکانس (۱۳) رودی جاری در بوشهر- فرستاده شده- قورباغه (۱۴) عنوان مجتهدان شیعه- خودرو (۱۵) یادداشت- از ماه‌های تابستانی- صفت گِریگ.

عمودی: (۱) توزیع- دهیان- مجموعه داستانی از بزرگ علوی (۲) پادشهر- شیوهای برای رنگ مو(۳) نیمی از دنیا! - نمایان- بزرگی و عظمت (۴) خبرها- نمای ساختمان - برای بیان آرزو به کار می‌رود (۵) جاری- چرخش- قسمت استوانه‌ای چاه (۶) بیماری بیرون روه - وسیع و باصفا - قومی ایرانی (۷) اضافه‌بار- رایگان - بالاتر از آن رنگی نیست (۸) عامل بیماری زونا - دلبر و شجاع (۹) به دار آویخته شده- نوعی بارچه نخ‌ی ظریف - پرنده‌ای نوک‌دراز (۱۰) نفرت- انتقال صفات از والدین به فرزندان- نمک اسید استیک (۱۱)

حل جدول عادی شماره ۵۳۶۳

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
۱	ا	پ	ر	ت	ق	ا	ل	ا	ل	ا	ل	ج	ک	س	ز
۲	و	ه	ی	ن	ا	ا	م	ا	ا	ا	ا	ی	ا	ا	ه
۳	ا	ب	ر	ا	ر	ا	ج	ا	م	د	ی	ک	ا	ن	ا
۴	ک	ا	ا	و	ا	ا	ل	پ	ا	د	ز	ی	ا	ا	ا
۵	ن	ا	و	ط	ا	ا	ل	ی	م	و	ا	ب	ا	ن	ا
۶	د	ا	م	ی	ر	ا	ل	ه	ا	ا	ک	ف	ن	ا	ا
۷	ه	ا	ک	ی	ا	م	ا	ن	ش	س	ت	ه	ا	ا	ا
۸	ا	و	ت	ک	و	ف	ن	ک	ر	و	ز	ک	ا	ر	ا
۹	م	ع	ش	و	ق	ت	د	ی	ن	ر	م	ا	ا	ا	ا
۱۰	ز	ی	ف	ا	ف	ا	ج	ر	د	ا	ف	ع	ش	ا	ا
۱۱	د	ه	ن	ب	ی	ن	ه	م	ا	ی	ا	ف	ه	ت	ا
۱۲	و	ا	ا	م	ه	ج	ل	ه	ا	ل	س	ی	ا	ا	ا
۱۳	ت	د	ک	ر	ی	ش	م	ی	ا	م	ف	ا	م	ت	ا
۱۴	م	ا	ر	ا	ت	ا	د	ب	و	ا	ا	ل	ا	ا	ا
۱۵	ر	ل	ا	ل	ن	ت	ی	ز	ن	ا	س	خ	ن	ج	ی

۱۰درصد و ۲۰درصد، آماری است که اخیر گاوخونی ارائه می‌شود، با این حال مسئولان اصفهانی می‌گویند در صورت عدم تأمین حقایق، همین میزان آب هم به‌زودی خشک می‌شود

اسکان و پذیرایی از سیل‌زدگان در محوطه تاریخی شوش
این روزها بسیاری از مردم و ارگان‌های دولتی و عمومی به نوعی در تلاشند به هموطنان سیل‌زده خدمتی کنند و باری از درد و غم خانواده بزرگ ایرانیان بردارند. در این میان ارگان مختلف با اسکان سیل‌زدگان در فضاهایی که در اختیار دارند، پرچم این کار خیر را بالا برده‌اند. آخرین خبر از این دست، از شهر جهانی شوش

اسکان و پذیرایی از سیل‌زدگان در محوطه تاریخی شوش

مخابره شده که براساس آن روابط‌عمومی اداره‌کل میراث فرهنگی خوزستان اعلام کرده نیروهای اداره میراث فرهنگی شهرستان شوش، با همکاری و یاری مدیر و کارمندان پایگاه میراث جهانی شوش، در اقدامی خودجوش! برای کمک به سیل‌زدگان دست به کار شده و سیل‌زدگان را در قسمتی از محوطه تاریخی شوش

گزارش میدانی خبرنگار جام جم از وضعیت تالاب بین‌المللی گاوخونی در استان اصفهان

گاوخونی همچنان تشنه است

حال دریاچه ارومیه خوب است، حال شادگان و هامون و دهها تالاب و دریاچه دیگر هم. حالشان بعد از بارش‌های بهاری و جریان سیلاب و پس از سال‌ها خشکی و تشنه‌کامی و بی‌حالی خوب شده؛ آنقدر خوب که ماهی‌ها مسیرشان را کج کنند به سمت آنها، پرندگان مهاجر دوباره از روی ابرها شناسایی‌شان کنند و روی پهنه‌شان فرود بیایند و بساط گردش و تفریح و قایقرانی رویشان پهن شود... این اما سرنوشت همه تالاب‌های کشورمان نیست؛ برخی مثل گاوخونی اصفهان لبی تر کرده‌اند از این نهمت و برکت خداداد، اما سیراب نشدند، ماهی‌ها هم نپایمده‌اند سرراغشان و از پرندگان و گردشگران هم در دور و اطرافشان خبری نیست.

هم‌آماری از میزان آبگیری و احیای گاوخونی می‌دهند؛ آمارهایی اما متفاوت، برخی به ۱۰ درصد آبگیری و برخی به ۲۰ درصد اشاره می‌کنند. کشاورزان مناطق اطراف گاوخونی اما سخن دیگری دارند؛ زمین‌های آنها همچنان خشک است و مزارعشان تشنه.

هم‌آوردی به گاوخونی را به طور کامل بازدید کرده و در خصوص میزان آبگیری تالاب به ما می‌گوید: از میزان آبگیری تالاب گاوخونی و وسعت آن، اطلاعات دقیقی نداریم و باید از طریق هلی‌شات فیلمبرداری صورت گیرد تا مشخص شود چقدر از فضای تالاب رآب فرا گرفته، اما در ۴۰ فروردین چاله گاوخونی را با ماشین سافاری طی کردیم و در مدت حدود ده ساعت از ورزنه به سمت کوه سیاه و شرق حرکت کرده و ضلع شمالی تالاب را پیمودیم و سپس ضلع شرقی، جنوبی و غربی و وسط تالاب به اندازه ۲۱۶

مطالط- موزه مشهور مادرید (۴ زائری سینمایی- عقب مانده - ریسمان (۵) پسر کاوه آهنگر- رودی جاری در بوشهر- از ابزار آزمایشگاهی (۶) گمان- خبر رساندن - دشنام (۷) بدون حضور (۸) ظرف نوشیدن مایعات - کارتن بازنده (۹) پیشوندی منفی - بسیار وسیع- پسر رستم دستان (۱۰) هنر ششم- فرایمان ماست- رود جیحون (۱۱) حمله‌برنده - افسر ارشد در ارتش اروپایی- ترسو (۱۲) صوت تأسف - سخن، گفتار- دستگاه آرد کردن غلات

عمودی: (۱) میزان المپیک ۲۰۰۸ - دیگ - شبکه تلویزیونی (۲) پای بند به سنت‌های گذشته - داروی ضد مسمومیت (۳) شهر بی‌دفاع- معمولی- دراز کردن (۴) دروغ- آگاه و هوشیار- خورای و خفت (۵) مربوط به هنر- ام‌الشرائین- اسیر (۶) وظیفه دندان هاست - منبع نیروی قابل استفاده- اصل هر چیز (۷) گاواهن - دیواره‌ای برای جلوگیری از جریان آب - جوانمرد نیست (۸) فرزندان - اسب سیاهوش (۹) مرطوب - کهن‌ترین قسمت اوستا- مخترع لگاریتم (۱۰) آتش- قراقروت - شهر جهانی انگور (۱۱) تبخال- نویسنده نمایش خانه عروسک- خسته و درمانده (۱۲) فرمان- آخرین- رمان مشهور رضا امیرخانی (۱۳) پرداخت وجه به حساب بانکی- طول- مسایوی (۱۴) کانی سیلیکاتی که در ساخت کاشی و شیشه به کار می‌رود- موج متوسط رادیویی (۱۵) اقامت گزیدن- کوچپه- خاصیت زنجاعی دارد.

اسکان داده‌اند. این اقدام مسئولان و مدیران میراث فرهنگی شوش گرچه مورد تقدیر همه مردم ایران است، اما حتما باید با دقت نظری مسئولانه همراه باشد، تا انجام يك کار خیر به شری برای بنا و اثری تبدیل نشود، که زمان و هزینه گزافی برای ثبت جهانی و معرفی آن به جهانیان صرف شده است. / جام جم

مجدد و زود هنگام تالاب و پیش از ترك تالاب، مورد شكار شكارچیان قرار می‌گیرند که اخیرا برای جلوگیری از این اتفاق طرح حفاظت و پایش آنلاین و ایستگاه هیدرومتری محیط زیست نصب شده و منطقه این پرندگان مهاجر تحت نظر قرار گرفته است.

خلیلی درخصوص آخرین وضعیت کشاورزان منطقه شرق اصفهان هم می‌گوید: ۱۷۶ میلیون متر مکعب حقایق زیست محیطی تالاب برآورد شده که در خوشبینانه‌ترین حالت، ده‌میلیون مترمکعب سیلاب دریافت کرده و بقیه این عدد را به تالاب بدهکاریم و با رهاسازی اندک آب در پایین‌دست شرق اصفهان بعد از چند سال، امسال به میزان کمی زمین زیر کشت رفته است.

در واقع کشاورزان شرق اصفهان بعد از اولویت آب شرب به ازای هر هزار متر زمین ده دقیقه سهم آب دارند و همچنان جیره‌بندی آب هستند و مشکلاتشان با این رهاسازی يك ماهه حل نخواهد شد.

به راه خود ادامه می‌دهیم تا به ورزنه برسیم. در مسیر مزارع خشک به‌شدت به چشم می‌آید و توی ذوق می‌زند. کسی بالای سر این زمین‌ها نیست و همچنان بایر مانده‌اند. ظاهرا هیاهوی آب به این مزارع نرسیده است. کیلومترها دورتر، کشاورز تراکتور سواری کنار جاده هویدا می‌شود. نامش علی آهیری و به گفته خودش از میراب کشاورزان منطقه ورزنه است. ده هکتار زمین مشارکتی با پدر و برادران دارد که در آن گندم می‌کارند. با این‌که از وضعیت کار

فعال محیط زیستی ورزنه می‌گوید: از تاثیر همین اندک رهاسازی آب اخیر، گونه‌های گیاهی سرسبز و علفی همچون گونه گیاهی از خانواده اسفناج‌ها، سالکورینا پرسیکا و اندومیکا که مقاوم به شوری هستند، اطراف کوه سیاه را با اولین رویش بهاری پر کرده، اما نکته بسیار نگران‌کننده پس از این حیات‌کشت داشته باشند؛ «تقریباً ۳۰ درصد زمین‌های کشاورزان زیر کشت رفته و مثلاً کسی که يك زمین ده هکتاری دارد توانسته يك هکتار زیر کشت ببرد، اما ۹ هکتار زمینش همچنان بدون کشت مانده است.»

خوشبختانه موجبات پیشگیری از فاجعه تبدیل شدن گاوخونی به کانون گرد و غبار، فغذیه منابع زیر زمینی مسیر رودخانه، افزایش نسبی رطوبت لایه‌های زیرین تالاب، ورود گونه‌هایی از پرندگان مهاجر و همچنین حضور تعداد قابل توجهی از طبیعت گردان در منطقه را به دنبال داشته است، اما نکته مهم این است که در صورت عدم تأمین حقایق و استمرار آن، این فرصت ایجاد شده موقت و کوتاه مدت خواهد بود.

اکبری معتقد است موثرترین و پایدارترین راهکار برای بازگشت حیات مستمر و احیای تنوع زیستی جانوری و گیاهی این زیست‌بوم کم‌ظثیر و ارزشمند، تسریع در تصویب نهایی و اجرایی شدن «برنامه جامع مدیریت زیست‌بومی تالاب بین‌المللی گاوخونی» است؛ برنامه‌ای که حاصل کار جمعی و کارشناسی تمام ذی‌نفعان شامل نمایندگان دستگاه‌های اجرایی و نظارتی مربوط، جوامع محلی، حقایق‌داران، اعضای سازمان‌های مردم نهاد محیط زیستی و دانشگاهیان و دربرگیرنده ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و تصمیم‌سازی‌های مرتبط است. چند روز پیش منصور شیشه فروش، مدیرکل ستاد بحران استان اصفهان گفته بود در حال حاضر ۲۰ درصد تالاب گاوخونی آبگیری شده و همین میزان هم در حال فرونشستن است.

کیلومتر پیمایش شد، اما در همه این پهنه خبر خاصی از آب و حیات نبود.

رودخانه بازچشمه انجیر که يك رودخانه خشک و به عنوان يك مسیل بوده نیز اکنون به واسطه بارش‌های اخیر به صورت يك منبع کوچک آب درآمد و این در حالی است که تنها منبع تغذیه گاوخونی رودخانه زاینده‌رود است که رهاسازی آب آن در برخی نقاط باعث ایجاد مسیرهای کوچک مسیل‌شکلی شده که خیلی توان آب‌دهی ندارد.

گفته می‌شود، حداکثر عمق آب در گذشته و هنگام پرآبی تالاب، ۱۰ متر بوده که به مرور به ۵ متر و سپس نزدیک صفر کاهش یافته و این روزها با باز شدن مسیر زاینده‌رود و بارش‌ها دوباره به حدود ۲ متر رسیده است. دبیر انجمن دوستداران میراث طبیعی ورزنه به جام جم می‌گوید، در يك برآورد کلی می‌توان گفت جریان آب از بالادست قطع است و آنچه جریان زاینده‌رود را زنده نگه داشته، بازچرخانی آب است؛ بازچرخانی‌ای که طی يك فرآیند مصرف کشاورز از آب، دوباره به گاوخونی برمی‌گردد و در لایه‌های زیرزمینی فرومی‌رود.

در واقع گاوخونی با بارش‌های اخیر و باز شدن مسیر آب زاینده‌رود و وقوع سیلاب‌ها، فقط لب و گلوبی تازه کرده و سیلاب اخیر، رودخانه را فقط شست‌وشو داده، چنان که در نزدیکی کوه سیاه ذره‌ای آب نماند و در نزدیکی معدن نمک خارا را هم کمی آب گرفته که با قطع شدن آب رودخانه، همین اندک آب، تبخیر و مجدد خشکی در منطقه حاکم می‌شود.

فعال محیط زیستی ورزنه می‌گوید: از تاثیر همین اندک رهاسازی آب اخیر، گونه‌های گیاهی سرسبز و علفی همچون گونه گیاهی از خانواده اسفناج‌ها، سالکورینا پرسیکا و اندومیکا که مقاوم به شوری هستند، اطراف کوه سیاه را با اولین رویش بهاری پر کرده، اما نکته بسیار نگران‌کننده پس از این حیات‌کشت داشته باشند؛ «تقریباً ۳۰ درصد زمین‌های کشاورزان زیر کشت رفته و مثلاً کسی که يك زمین ده هکتاری دارد توانسته يك هکتار زیر کشت ببرد، اما ۹ هکتار زمینش همچنان بدون کشت مانده است.»